

 BIBLIOTECA | ALPICAT
SANT BARTOMEU



Ajuntament d'Alpicat

Plaça Països Catalans, 1
25110 Alpicat
Tel. 973 737728

A/e:
biblioteca@alpicat.cat

Web:
<http://www.alpicat.cat/biblioteca>

Catàleg Col·lectiu:
<http://argus.biblioteques.gencat.cat>

HORARI D'HIVERN

Dilluns de 14 a 20:30
De dimarts a divendres de 10 a 20:30
Dissabte de 10 a 13:30

Bústia exterior de retorn de préstec



**El proper dia que ens trobarem serà:
27/10/2016**

Recordeu:

Ens reunim tots els darrers dijous de mes

Lloc: Biblioteca - Hora: 21:15 - Coordinador: Andreu Loncà

Sebastià Alzamora

La Malcontenta

Llucmajor, 1972

Llicenciat en Filologia Catalana per la Universitat de les Illes Balears (1995), compagina la creació literària amb tasques acadèmiques i de gestió cultural. Ben aviat s'erigeix com una sòlida i arriscada veu del panorama literari català, innovadora i alhora deutora de les fonts dels clàssics. Les seves obres solen retratar una societat en declivi on els personatges presenten els dubtes de l'existència.

Forma part del nucli generacional anomenat "Els Imparables", conjuntament amb Hèctor Bofill i Manuel Forcano i amb els quals publica l'assaig programàtic *Dogmàtica imparabile: Abandoneu tota esperança* (2005).

Es dona a conèixer amb el poemari *Rafel* (1994). Posteriorment, publica, entre d'altres, *Apoteosi del cercle* (1997), *Mula morta* (2001), *El benestar* (2003) i *La part visible* (2009). Part de la seva obra poètica ha estat aplegada en antologies conjuntes, com per exemple *Imparables* (2004). Com a narrador és autor de *L'extinció* (1999), *Sara i Jeremies* (2002), *La pell i la princesa* (2005), *Nit de l'ànima* (2007), *Crim de sang* (2012), *Dos amics de vint anys* (2013) i *La Malcontenta* (2015). Escriu també l'assaig *Gabriel Janer Manila: L'escriptura del foc* (1998) i participa amb relats breus en diversos volums col·lectius. L'obra de Sebastià Alzamora ha estat profusament premiada; compta també de diverses traduccions al castellà, italià, francès, portuguès, hebreu i eslovè.

La Malcontenta és una novel·la ambientada en la Mallorca rural del segle XIX, que recupera i recrea la història d'un personatge real, en Durí, un bandoler dels encontorns de Llucmajor, temut per la seva crueltat. Alzamora hi ha introduït un personatge de ficció, l'Antònia, una dona que té per malnom la Malcontenta, i que es converteix en l'amant del bandoler. L'autor n'ha fet un relat èpic i alhora pertorbador, ple de poesia i desolació.



Club de Lectura - Biblioteca Sant Bartomeu



La Malcontenta parteix d'una història real i alhora llegendària, que fins i tot has pogut rastrejar a l'arxiu històric de Lluçmajor.

S.A: Jo sempre havia sentit a parlar d'un bandoler a qui anomenaven Duri, que havia estat molt temut per la seva crueltat. I sempre l'havia tingut a dins la imaginació, però no sabia molt bé què fer-ne. I en un moment donat se'm va acudir que un personatge tan aspre donava per fer una història d'amor. Aquí s'enfronten les dues grans passions de la condició humana: l'amor i l'odi. El Joan Duri comet crims perquè ve d'un món miserable i molt brutal i l'única sortida que té és comportar-se com un delinquant. Jo vaig créixer dins la Mallorca rural i no em costa d'entendre aquesta mena de personatges i no em costa humanitzar-los. Voldria que no fossin detestables sinó estimables.

La Malcontenta és una novel·la construïda en capítols breus, que es van trenant en seqüències que es van anellant i creant una estructura circular. Aquesta estructura ens remet als cercles de l'infern i a la noció de laberint dantesco?

S.A: M'agrada la comparació que fas amb Dante. L'estructura, tal com està resolta finalment després de diverses versions, consisteix en un capítol introductor i més llarg que fa la funció d'introduir el lector en un món i fer una profecia: ens veurem tots a l'infern. Una profecia que s'acaba convertint en una cosa literal. La resta de la novel·la alterna dues trames. La de la venjança de l'Antònia Malcontenta i l'altra la història d'amor entre Duri i Antònia.

Les diferents seqüències que componen el llibre es distingeixen perquè comparteixen el mateix títol i una mateixa il·lustració. Són gravats de Carlos Cubeiro que funcionen a mode de signatura.

S.A: La il·lustració va ser una idea de l'editor, Josep Lluch, i trobo que donen al llibre un lirisme primitiu. El Carlos Cubeiro és un il·lustrador que m'agrada moltíssim. Ja havia il·lustrat un llibre meu. I aquesta vegada s'ha lluit amb aquests gravats a punta seca. Es corresponen a l'estil d'escriptura que he volgut fer, a punta seca.

Aquests dibuixos donen al relat un aire de rondalla.

S.A: Sí, aquests dibuixos em recorden les il·lustracions de les rondalles de Mossèn Alcover que vaig llegir de petit. Mossèn Alcover és un dels grans narradors de la literatura catalana moderna i mai no el citeu. Llegir les seves rondalles és un plaer enorme, només pel gust amb què narra. Reprodueix molt bé el que devia ser la literatura de tradició oral.

I en la novel·la has introduït un romanç, que t'has inventat tu, i que és una mena d'homenatge a la tradició oral.

S.A: Sí, he volgut homenatjar aquesta tradició amb la geperuda de la lira, un personatge que ningú sap d'on ve i on va, però que té un cert poder profètic. Li diu a l'Antònia una frase definitiva: "Tu estimaràs i per això seràs feliç i seràs desgraciada".

La conclusió de la novel·la vindria a ser aquest: No hi ha res més fort que l'amor. També quan és un amor malaltís. O pertorbat, o fins i tot equivocat.

S.A: L'amor és amoral, és violent, és una força capaç de construir-ho tot i també de destruir-ho tot. Pot ser capaç de donar sentit a la vida i d'esfondrar-la. I l'amor que senten aquests dos personatges no necessita justificacions. És un amor que es produeix a contracorrent i ella ja sap cap a on la duu.

La història de Duri i Antònia ens remet al mite d'Orfeu, però qui és Orfeu aquí? És el Duri o tu mateix?

S.A: Aquesta novel·la és una història rural, una història de venjança, i alhora la recreació d'un mite, el mite d'Orfeu i el descens als inferns. Aquí va passar una cosa curiosa i és que els novel·listes en algun moment sempre fem trampa i en aquest llibre s'explica una relació d'amor entre un bandoler, un personatge real, històric, i un altre, la Malcontenta, que és completament fictici.

Dans toutes les affaires cherchez la femme!

S.A: Sí. I el més curiós és que a mesura que anava escrivint i avançava en la novel·la en Duri s'anava difuminant i ella, la Malcontenta, agafava més vida i més força i més presència. A mi m'agrada dir que em vaig acabar enamorant de l'Antònia, era com si la tinguéssim al costat. Duri té un recorregut limitat, però ella tenia un punt de vista diferent, propi.

Amb tot, algun crític t'ha retret que no elaboressis més el personatge de la Malcontenta ni expliquessis per què l'Antònia segueix els passos d'en Duri. És un retret que només pot fer algú que no ha entès que no estem llegint una novel·la psicològica, sinó més aviat una faula, on no importa tant explorar la interioritat dels personatges sinó fer un retrat moral i el relat d'uns fets i un paisatge carregats de fatalitat.

S.A: No és una novel·la psicològica, sinó un conte moral, i concretament un conte que posa en escena dos personatges molt marginals, que vénen d'un món de misèria i gairebé de desesperació i que reaccionen de manera molt diferent. Ell reacciona amb ràbia i es converteix en un criminal i ella, en canvi, reacciona amb intel·ligència, tant cerebral com emocional. I el fet és que s'entenen i es complementen. Si la pregunta que cal contestar és per què ella continua amb ell, aleshores és perquè ella és la que duu la batuta de la història. Ell és dur i llest, ella és forta i intel·ligent... i aquestes qualitats es combinen per intentar rompre un estat de coses que els oprimeix. La darrera frase de la novel·la és 'se sentiren lliures' i això és el que busquen. Després hi ha la qüestió de si buscar aquesta llibertat és correcte o incorrecte.

Ara que parles de correcció moral, és veritat que la rondalla o el romanç solen acabar amb una moralitat. Amaguen algun missatge. Aquí el lector acaba el llibre amb la sensació que no hi ha cap moralina. Que la fatalitat ho pot tot i que realment no hi ha sortida ni escapatòria.

S.A: Jo sempre dic que el final de La Malcontenta és un final feliç. Ell ha acumulat un tresor al llarg de la seva carrera delictiva i al final es veu que el tresor són dues pells de cabra. I ells s'adormen i això és el millor que els podia passar.

Hi ha un episodi a La Malcontenta que em fascina i és el de l'Estafèrm, l'espantall que serveix al Duri per entrenar-se. La figura del robot, de la màquina, és recurrent en la teva obra. D'on ve aquesta obsessió?

S.A: Sempre m'ha cridat l'atenció el contrast entre la naturalesa i l'artifici, entre el que ens ve donat pel món mateix i allò que som capaços de construir els homes. I fins a quin punt aquestes coses a vegades funcionen amb harmonia i d'altres, en canvi, entren en contradicció amb el que som. Sorpren fins a quin punt les construccions humanes poden ser absurdes. Construir un ninot per donar-li cops és molt bèstia però té una tradició que es remunta al món medieval. Després també es podria dir que recrear artificialment la vida és el que fem els escriptors. La idea de governar la naturalesa i substituir Déu amb artefactes, tot i saber que la naturalesa, quan vol, ens passa per sobre i s'ha acabat... però nosaltres hi insistim amb resultats brillants. El cas de l'estafèrm com a realització prometeica és cutre, és clar, però al Joan Duri no se li pot demanar molt més.

Un altre personatge inquietant és la figura del pagès, que l'Antònia es troba al final de la novel·la, en un indret que casualment es diu Purgatori.

S.A: El pagès és un personatge inspirat en una persona real, un amic meu que es diu Xisco Liompart. Apareix a l'escena que tanca la novel·la i representa aquesta mirada amoral sobre uns personatges i una història d'amor que no admet judicis des de fora. El pagès entén que el que passi entre ells dos només els concerneix a ells. Són personatges que es mouen contra un món que els va en contra, sobretot l'Antònia, que és la que té més condicionants en contra seva, simplement pel fet de ser una dona.

La Malcontenta té una gran tolerància per la violència del Duri.

S.A: Fins i tot quan en Duri mata un nen, ella ho interpreta en positiu, considera que mata el nen per compassió, li fa l'eutanàsia. Una altra dona s'hauria pogut horroritzar davant d'aquest acte, però ella referma el seu amor a partir d'aquest moment. Antònia no és una dona submissa, sinó incondicional.